

عنوان مقاله:

تحلیل پدیده گرد و غبار در جنوب و مرکز استان فارس

محل انتشار:

دوفصلنامه کاوش های جغرافیایی مناطق بیابانی، دوره 1، شماره 1 (سال: 1392)

تعداد صفحات اصل مقاله: 30

نویسندگان:

دکترکمال امیدوار - دانشیار اقلیم شناسی، دانشگاه یزد،

زهرا امیدی، - دانشجوی کارشناسی ارشد اقلیم شناسی، دانشگاه یزد،

خلاصه مقاله:

یکی از پدیده های رایج و مخرب در مناطق خشک و بیابانی ایران و جهان، گرد و غبار است که می تواند اثرات زیانباری بر روی محیط زیست و زندگی بشر داشته باشد. استان فارس به ویژه نواحی جنوبی و مرکزی آن به علت موقعیت جغرافیایی و قرارگیری در عرض های پایین، از مسیرهای رطوبت کمتر بهره برده و نزدیکی آن به منابع عظیم تولید گرد و غبار در بیابان های عربستان و عراق باعث شده تا همواره در معرض این پدیده قرار داشته باشد و در بعضی از اوقات سال دچار خسارت نیز می شود. از این رو شناخت چگونگی پیدایش این گرد و غبارها جهت مقابله با کاهش اثرات زیانبار این پدیده در منطقه می تواند مفید واقع شود. در این تحقیق، داده های ساعتی، سمت و سرعت باد و وضعیت هوای حاضر ایستگاه های همدیدی جنوب و مرکز استان فارس (شیراز، لار، لامرد، داراب و فسا) مورد بررسی قرار گرفت و پس از استخراج کدهای مربوط به پدیده گرد و غبار (کدهای ۶ تا ۹ و ۳۰ تا ۳۵) و تحلیل آماری داده های هواشناسی مرتبط با این پدیده با استفاده از نرم افزار SPSS، گلبادها و گل غبارهای سالانه و ماهانه ایستگاه های همدیدی جنوب و مرکز استان فارس با استفاده از نرم افزارهای WRplot & WDconvert طی دوره آماری مشترک ۱۹۹۲-۲۰۰۸ ترسیم شد. نتایج حاصل از این تحقیق نشان می دهد که اکثر روزهای همراه با گرد و غبار در ایستگاه های جنوب و مرکز استان فارس در فصول بهار و تابستان اتفاق می افتد و در ایستگاه های مرکزی استان (شیراز و فسا) اردیبهشت ماه بیشترین فراوانی ماهانه این پدیده را به خود اختصاص می دهد. در ایستگاه های جنوبی استان (لار، لامرد و داراب) بیشترین فراوانی ماهانه آن ها مربوط به تیر ماه است. همچنین میانگین روزهای همراه با پدیده گرد و غبار در ایستگاه های لار ۱/۸۸، لامرد ۳۹، داراب ۵۴، فسا ۳/۳۰ و شیراز ۱/۵۶ روز در سال می باشد که ایستگاه لار بیشترین میانگین سالانه روزهای گرد و غبار را در بین ایستگاه های منتخب داشته است. بعلاوه، با توجه به بررسی گل بادها و گل غبارهای سالانه و ماهانه هر ۵ ایستگاه، مشخص شد که جهت باد غبارها با جهت باد غالب منطقه هم جهت بوده و اکثر رخداد پدیده گرد و غبار در ایستگاه ها، مربوط به ساعاتی بعد از ظهر است. با توجه به این که میانگین سالانه سرعت باد غبارها در منطقه تقریباً یک متر بر ثانیه است، این خود بیانگر آن است که به طور عمده پدیده گردوغبار در مرکز و جنوب استان فارس منشأ محلی (کد ۰۷) نداشته و خاستگاه اصلی ۹۸٪ آن ها بیرونی (کد ۰۶) است.

کلمات کلیدی:

باد، گرد و غبار، گلباد، گل غبار، استان فارس

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1228581>

